

นิพนธ์ค้นฉบับ

การกลับเข้าทำงานในพนักงานที่ประสบอันตรายจากการทำงาน ที่มารับการรักษาที่โรงพยาบาลพระรัตนราชธานี

ศุภกร ตูลย์ไตรรัตน์, อรุพรรณ ชัยมณี

บทคัดย่อ

- บทนำ:** แม้ว่าปัญหาการกลับเข้าทำงานจะมีความสำคัญต่อพนักงานที่ประสบอันตรายจากการทำงานเป็นอย่างมาก แต่ข้อมูลการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับเรื่องนี้ในประเทศไทยกลับมีอยู่อย่างจำกัด
- วิธีการศึกษา:** การศึกษาเชิงพรรณนาแบบตัดขวาง เก็บข้อมูลในพนักงานที่ขึ้นทะเบียนกองทุนเงินทดแทน และมาเข้ารับการรักษาจากกรณีประสบอันตรายจากการทำงาน ที่โรงพยาบาลพระรัตนราชธานี ตั้งแต่วันที่ ๑ มกราคม พ.ศ. ๒๕๕๖ ถึง วันที่ ๓๑ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๕๘ จำนวน ๘๗๑ คน วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน chi square test และ Fisher exact test
- ผลการศึกษา:** อัตราการกลับเข้าทำงานภายหลังประสบอันตรายจากการทำงานที่ระยะเวลา ๓ วัน ๗ วัน และ ๓๐ วัน เท่ากับ ๕๖.๑ ๖๔.๒ และ ๘๐.๕ ตามลำดับ พนักงานที่มีอายุน้อยและมีรายได้มีอัตราการกลับเข้าทำงานสูงกว่าพนักงานที่อายุมากและมีรายได้สูงกว่า พนักงานที่รับการรักษาที่แผนกศัลยกรรมกระดูกกลับเข้าทำงานได้ใน ๓ วัน ๗ วัน และ ๓๐ วัน น้อยกว่าพนักงานที่รับการรักษาแผนกอื่น พนักงานที่ได้รับบาดเจ็บที่มือและขากลับเข้าทำงานได้ใน ๓ วัน ๗ วัน และ ๓๐ วัน น้อยกว่าพนักงานที่ได้รับบาดเจ็บที่ตำแหน่งอื่น
- วิจารณ์ และสรุปผลการศึกษา:** ปัจจัยที่สัมพันธ์กับการกลับไปทำงานได้ช้า คือ การได้รับบาดเจ็บจากการตกจากที่สูง อุบัติเหตุจากยานพาหนะ ต้องรับการรักษาในแผนกศัลยกรรมกระดูก ได้รับบาดเจ็บหลายตำแหน่ง และมีการสูญเสียอวัยวะ ดังนั้นจึงควรให้ความสำคัญและมีการเฝ้าระวังในกลุ่มนี้มากขึ้น เพื่อส่งเสริมให้พนักงานกลับเข้าทำงานได้มากยิ่งขึ้น
- คำสำคัญ:** การกลับเข้าทำงาน, การประสบอันตรายจากการทำงาน

วันที่รับบทความ: ๔ เมษายน ๒๕๖๐

วันที่อนุญาตให้ตีพิมพ์: ๒๑ มีนาคม ๒๕๖๑

บทนำ

ข้อมูลจากองค์การอนามัยโลกมีการประมาณว่า พนักงานหนึ่งร้อยล้านคนประสบอันตรายจากการทำงาน และ มีผู้เสียชีวิตประมาณสองแสนคนต่อปี ซึ่งข้อมูลยังชี้ให้เห็นว่า ปัญหาสุขภาพจากการทำงานนั้นก่อให้เกิดความสูญเสียทาง เศรษฐกิจคิดเป็นร้อยละ ๔ - ๖ ของผลิตภัณฑ์มวลรวมของ ประเทศในหลายประเทศทั่วโลก^๑ ซึ่งการประสบอันตรายจาก การทำงาน คิดเป็นร้อยละ ๐.๙ ของปีสุขภาวะที่ปรับด้วยความ บกพร่องทางสุขภาพของโลก หรือคิดเป็น ๑๓.๑ ล้านปี และ ร้อยละ ๑๖ เป็นผู้ที่อยู่ในวัย ๑๕ - ๖๙ ปี^๒

ข้อมูลจากกองทุนทดแทน ปี ๒๕๕๘ พบว่ามีลูกจ้าง ประสบอันตรายหรือเจ็บป่วยเนื่องจากการทำงานและมีสิทธิ์ ได้รับเงินทดแทน จำนวน ๙๕,๖๗๔ ราย จากจำนวนลูกจ้าง ๙,๓๓๖,๓๑๗ ราย มีอัตราการประสบอันตรายเท่ากับ ๑๐.๒๕ ต่อพันราย โดยความรุนแรงที่เกิดขึ้นตั้งแต่ หยุดงานไม่เกิน ๓ วัน หยุดงานเกิน ๓ วัน สูญเสียอวัยวะบางส่วน ทพพลภาพและ เสียชีวิต^๓ ความเสียหายต่อสภาพร่างกายและจิตใจที่เกิดขึ้นนี้ บางครั้งก่อให้เกิดปัญหาต่อการกลับเข้าทำงานของพนักงาน ซึ่ง ในบางรายอาจประสบปัญหาจนไม่สามารถกลับเข้าทำงานได้อีก นำไปสู่การขาดรายได้ เกิดปัญหาครอบครัว ปัญหาด้านสภาพ จิตใจและปัญหาทางสังคมตามมา

สมาคมแพทย์ของประเทศแคนาดา (Canadian Medical Association) ได้ให้ข้อเสนอแนะในการปฏิบัติที่สำคัญว่า “แพทย์ควรจรรักษาพยาบาล หรือฟื้นฟู เพื่อให้ผู้ป่วยกลับไป ทำงานให้เร็วที่สุด เนื่องจากการหยุดจากหน้าที่การทำงานที่ทำ อยู่ทุกวัน รวมถึงการที่จะต้องออกจากสถานที่ทำงาน เป็นสิ่งที่ ทำให้สุขภาพกาย สุขภาพจิตของผู้ป่วยแย่ลงเรื่อยๆ ดังนั้นแพทย์ ควรให้ผู้ป่วยกลับไปมีกิจกรรมและกลับไปทำงานในที่ทำงานให้ เร็วที่สุดหลังจากได้รับบาดเจ็บหรือเจ็บป่วย โดยที่การกลับไป ทำงานนั้นต้องไม่เป็นอันตรายต่อผู้ป่วย”^๔

แม้ว่าปัญหาการกลับเข้าทำงานจะมีความสำคัญต่อ พนักงานที่ประสบอันตรายจากการทำงานเป็นอย่างมาก แต่ ข้อมูลการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับเรื่องนี้ในประเทศไทยกลับมีอยู่ อย่างจำกัด มีการศึกษาเกี่ยวกับอัตราการกลับเข้าทำงานใน พนักงานที่ประสบอันตรายที่เก็บข้อมูลทุกอวัยวะเพียงการศึกษา เดียว ซึ่งเป็นการศึกษาที่ทำในพนักงานที่เข้ารับการรักษาใน โรงพยาบาลเอกชน^๕ ส่วนการศึกษาที่ทำในโรงพยาบาลของรัฐ นั้นมีแค่การศึกษาเกี่ยวกับการกลับเข้าทำงานกับการประสบ อันตรายที่เกิดขึ้นกับมือ^๖ และการกลับเข้าทำงานในพนักงานที่มา เข้ารับการตรวจวินิจฉัยโรคจากการทำงาน^๗

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้จึงมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา อัตราการกลับเข้าทำงาน และปัจจัยที่ส่งผลต่อการกลับเข้า ทำงาน ภายหลังประสบอันตรายจากการทำงานในทุกอวัยวะ ของพนักงานที่ขึ้นทะเบียนกองทุนเงินทดแทนที่เข้ารับการ รักษาที่โรงพยาบาลนพรัตนราชธานี เพื่อที่จะได้ใช้เป็นข้อมูล พื้นฐานในการศึกษาสภาพปัญหา ประกอบการวางแผนการ กลับเข้าทำงานของพนักงาน ซึ่งนอกจากจะเป็นประโยชน์ต่อ ตัวพนักงานแล้ว ยังเป็นประโยชน์ต่อสถานประกอบการและ ต่อสังคมอีกด้วย โดยรายละเอียดวิธีการศึกษาและผลการศึกษา ที่พบเป็นดังนี้

วิธีการศึกษา

การศึกษาเชิงพรรณนาแบบตัดขวาง (Cross-sectional descriptive Study)

เก็บข้อมูลในพนักงานที่ขึ้นทะเบียนกองทุนเงิน ทดแทนและมาเข้ารับการรักษาจากกรณีประสบอันตราย จากการที่โรงพยาบาลนพรัตนราชธานี ตั้งแต่วันที่ ๑ มกราคม พ.ศ. ๒๕๕๖ ถึง วันที่ ๓๑ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๕๘ ทำการเก็บข้อมูลโดยประสานขอข้อมูลการรักษาและหนังสือ รับรองของแพทย์ผู้รักษาจากศูนย์ดูแลผู้ป่วยระบบประกันของ โรงพยาบาลนพรัตนราชธานี หากมีข้อมูลส่วนใดที่ยังไม่ครบถ้วน หรือไม่ชัดเจน ทางผู้วิจัยจะติดต่อไปยังผู้ที่มาเข้ารับการรักษาที่ โรงพยาบาล เพื่อสอบถามข้อมูลที่ยังไม่ครบถ้วน

เก็บรวบรวมข้อมูล ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ เชื้อชาติ รายได้ก่อนได้รับบาดเจ็บ ปัจจัยลักษณะการ เกิดอุบัติเหตุ ได้แก่ กลไกการบาดเจ็บ แผนกที่เข้ารับการ รักษา ตำแหน่งที่ได้รับบาดเจ็บ การสูญเสียอวัยวะ และ การกลับเข้าทำงานของพนักงานที่ประสบอันตรายจากการ ทำงานที่รักษาที่โรงพยาบาลนพรัตนราชธานี ตั้งแต่วันที่ ๑ มกราคม พ.ศ. ๒๕๕๖ ถึง วันที่ ๓๑ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๕๘ โดยจะติดตามผลการกลับเข้าทำงานภายหลังการบาดเจ็บ ๓ วัน ๗ วัน และ ๓๐ วัน จากนั้นนำข้อมูลที่ได้นำวิเคราะห์โดยใช้ สถิติ ค่าเฉลี่ย ร้อยละ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และทดสอบ ความสัมพันธ์โดยใช้สถิติ Chi-square และ Fisher exact test การศึกษาครั้งนี้ได้ให้คำนิยามดังนี้

ระยะเวลาการหยุดงาน หมายถึง ระยะเวลาที่แพทย์ ผู้ให้การรักษาระบุให้หยุดตามหนังสือรับรองของแพทย์ผู้รักษา ถ้าไม่ได้รับระยะเวลาการหยุดงาน ถือว่าผู้ป่วยไม่มีการหยุดงาน

การประสบอันตรายจากการทำงาน (Occupational injury) หมายถึง การที่ลูกจ้างได้รับอันตรายแก่ร่างกาย โดย

ประเมินว่าประสบอันตรายจากการทำงานหรือไม่จากหนังสือรับรองของแพทย์ผู้รักษา และนายจ้างต้องยื่นคำร้องขอรับเงินทดแทนตามพระราชบัญญัติเงินทดแทน พ.ศ. ๒๕๓๗ (กท.๑๖)^๔

เงินเดือน หมายถึง ค่าจ้างที่พนักงานได้รับเป็นรายเดือน หรือค่าจ้างที่พนักงานได้รับเป็นรายวันคูณด้วยสามสิบ
โครงการศึกษาวิจัยนี้ผ่านการพิจารณาด้านจริยธรรมจากคณะกรรมการวิจัยและจริยธรรมวิจัย โรงพยาบาลพระรัตนราชธานี

ผลการศึกษา

จำนวนพนักงานที่ขึ้นทะเบียนกองทุนเงินทดแทน และเข้ารับการรักษาจากกรณีประสบอันตรายจากการทำงานที่โรงพยาบาลพระรัตนราชธานี ตั้งแต่วันที่ ๑ มกราคม พ.ศ. ๒๕๕๖ ถึง วันที่ ๓๑ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๕๘ มีจำนวนทั้งหมด ๙๗๑ คน เป็นพนักงานชายมากกว่าพนักงานหญิง ช่วงอายุที่มารับการรักษามากที่สุดคือ อายุ ๓๐ - ๓๙ ปี ลักษณะการเกิดอุบัติเหตุเป็นแบบกระแทก ทับ บวม ซ้ำมากที่สุด พนักงานส่วนใหญ่มารักษาแผนกศัลยกรรมอย่างเดียว ตำแหน่งที่ได้รับบาดเจ็บมากที่สุดคือมือและนิ้วมือและพนักงานกลับไปทำงานใน ๓๐ วันได้มากที่สุด ข้อมูลทั่วไปของพนักงานที่มารับการรักษาเป็นดังตารางที่ ๑

ตารางที่ ๑ แสดงข้อมูลทั่วไปของพนักงานที่ขึ้นทะเบียนกองทุนเงินทดแทน และมาเข้ารับการรักษาจากกรณีประสบอันตรายจากการทำงาน ที่โรงพยาบาลพระรัตนราชธานี ตั้งแต่ ๑ มกราคม พ.ศ. ๒๕๕๖ ถึง ๓๑ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๕๘ (n = ๙๗๑)

ลักษณะทั่วไป	จำนวน (คน)	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	๗๖๓	๗๘.๖
หญิง	๒๐๘	๒๑.๔
อายุ		
๑๕ - ๑๙	๔๘	๔.๙
๒๐ - ๒๙	๒๖๕	๒๗.๓
๓๐ - ๓๙	๓๑๒	๓๒.๑
๔๐ - ๔๙	๒๔๒	๒๔.๙
๕๐ - ๕๙	๙๔	๙.๘
๖๐ - ๖๙	๑๐	๑
ค่าเฉลี่ย ๓๕.๓๕ ปี ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ๑๐.๖๒๗ ปี		
เชื้อชาติ		
ไทย	๙๐๔	๙๓.๑
พม่า	๔๐	๔.๑
กัมพูชา	๒๑	๒.๒
อื่นๆ	๖	๐.๖
รายได้ก่อนได้รับบาดเจ็บ		
< ๑๐,๐๐๐ บาท/เดือน	๔๘๙	๕๐.๔
๑๐,๐๐๐ บาทขึ้นไป/เดือน	๓๒๓	๓๓.๓
ไม่ทราบ (missing)	๑๕๙	๑๖.๓

ตารางที่ ๑ แสดงข้อมูลทั่วไปของพนักงานที่ขึ้นทะเบียนกองทุนเงินทดแทน และมาเข้ารับการรักษาจากกรณีประสบอันตรายจากการทำงาน ที่โรงพยาบาลนพรัตนราชธานี ตั้งแต่ ๑ มกราคม พ.ศ. ๒๕๕๖ ถึง ๓๑ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๕๘ (n = ๙๗๑) (ต่อ)

ลักษณะทั่วไป	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ลักษณะการเกิดอุบัติเหตุ		
กระแทก ทับ บวม ช้ำ (Contusion)	๓๔๗	๓๕.๗
บาด แหวง ทะลุ (Cutting)	๒๐๘	๒๑.๔
วัตถุหรือสิ่งของ หรือสารเคมีกระเด็นเข้าตา	๑๑๓	๑๑.๖
ตกจากที่สูง	๙๕	๙.๘
หกล้ม ลื่นล้ม	๖๕	๖.๗
อุบัติเหตุจากยานพาหนะ	๖๐	๖.๒
อื่นๆ	๘๓	๘.๕
แผนกที่เข้ารับการรักษา		
ศัลยกรรม	๕๔๗	๕๖.๓
ศัลยกรรมกระดูก	๒๗๘	๒๘.๖
จักษุ	๑๒๑	๑๒.๕
ศัลยกรรมและศัลยกรรมกระดูก	๑๕	๑.๕
อื่นๆ	๑๐	๑.๑
ตำแหน่งที่ได้รับบาดเจ็บ		
มือและนิ้วมือ	๓๕๔	๓๖.๕
เท้าและนิ้วเท้า	๑๔๑	๑๔.๕
ตา	๑๒๒	๑๒.๖
ขาและสะโพก	๙๔	๙.๗
ศีรษะและลำคอ	๗๗	๗.๙
แขนและไหล่	๗๔	๗.๖
หลายตำแหน่ง	๖๖	๖.๘
ลำตัว	๔๓	๔.๔
การสูญเสียอวัยวะ		
ไม่มี	๙๓๐	๙๕.๘
มี	๔๑	๔.๒
การกลับไปทำงาน		
กลับไปทำงานได้	๗๘๒	๘๐.๕
กลับไปทำงานไม่ได้	๑๗๒	๑๗.๗
ไม่ทราบ (missing)	๑๗	๑.๘
การกลับไปทำงานได้		
กลับไปทำงานได้ใน ๓ วัน	๕๔๕	๕๖.๑
กลับไปทำงานได้ใน ๗ วัน	๖๒๓ (๕๔๕ + ๗๘)	๖๔.๒
กลับไปทำงานได้ใน ๓๐ วัน	๗๘๒ (๖๒๓ + ๑๕๙)	๘๐.๕

ตารางที่ ๒ แสดงความสัมพันธ์ปัจจัยส่วนบุคคลกับการกลับไปทำงานได้ใน ๓ วัน ๗ วัน และ ๓๐ วัน

ปัจจัยที่พิจารณา	การกลับเข้าทำงานได้ใน ๓ วัน			การกลับเข้าทำงานได้ใน ๗ วัน			การกลับเข้าทำงานได้ใน ๓๐ วัน		
	จำนวน (คน)	กลับเข้าทำงานได้ n (%)	p-value	จำนวน (คน)	กลับเข้าทำงานได้ n (%)	p-value	จำนวน (คน)	กลับเข้าทำงานได้ n (%)	p-value
เพศ									
ชาย	๗๕๙	๔๒๒ (๕๕.๖๐)	๐.๑๙๒	๗๕๗	๔๗๗ (๖๓.๐๑)	๐.๐๒๓*	๗๕๐	๕๙๘ (๗๙.๗๓)	๐.๐๐๑*
หญิง	๒๐๖	๑๒๕ (๖๐.๖๘)		๒๐๔	๑๔๖ (๗๑.๕๗)		๒๐๔	๑๘๔ (๙๐.๒๐)	
อายุ									
๑๕ - ๑๙	๔๗	๒๒ (๔๖.๘๐)	๐.๐๓*	๔๖	๒๙ (๖๓.๐๔)	๐.๒๖๒	๔๕	๓๔ (๗๕.๕๖)	๐.๐๔๑*
๒๐ - ๒๙	๒๖๔	๑๖๒ (๖๑.๓๖)		๒๖๓	๑๗๘ (๖๗.๖๘)		๒๖๐	๒๒๑ (๘๕.๐๐)	
๓๐ - ๓๙	๓๐๙	๑๘๗ (๖๐.๕๒)		๓๐๗	๒๐๘ (๖๗.๗๕)		๓๐๖	๒๖๒ (๘๕.๖๒)	
๔๐ - ๔๙	๒๔๒	๑๒๙ (๕๓.๓๑)		๒๔๒	๑๕๐ (๖๑.๙๘)		๒๔๑	๑๘๖ (๗๗.๑๘)	
๕๐ - ๕๙	๙๓	๔๒ (๔๕.๑๖)		๙๓	๕๓ (๕๖.๙๙)		๙๓	๗๓ (๗๘.๔๙)	
๖๐ - ๖๙	๑๐	๕ (๕๐.๐๐)		๑๐	๕ (๕๐.๐๐)		๙	๖ (๖๖.๖๗)	
เชื้อชาติ									
ไทย	๘๙๙	๕๐๔ (๕๖.๐๖)	๐.๑๕	๘๙๕	๕๗๘ (๖๔.๕๘)	๐.๕๕๔	๘๘๙	๗๒๕ (๘๑.๕๕)	๐.๒๑๔
ไม่ใช่ไทย	๖๖	๔๓ (๖๕.๑๕)		๖๖	๔๕ (๕๘.๑๘)		๖๕	๕๗ (๘๗.๖๙)	
พม่า	๔๐	๒๕ (๖๒.๕๐)	๐.๔๔๒	๔๐	๒๖ (๖๕.๐๐)	๐.๙๖๖	๓๙	๓๕ (๘๙.๗๔)	๐.๑๙๔
ไม่ใช่พม่า	๙๒๑	๕๑๙ (๕๖.๓๕)		๙๑๗	๕๙๓ (๖๔.๖๗)		๙๑๑	๗๔๓ (๘๑.๕๖)	
กัมพูชา	๒๑	๑๓ (๖๑.๙๐)	๐.๖๒๖	๒๑	๑๔ (๖๖.๖๗)	๐.๘๕๓	๒๑	๑๗ (๘๐.๙๕)	๐.๙๐๖
ไม่ใช่กัมพูชา	๙๔๒	๕๓๓ (๕๖.๕๘)		๙๓๘	๖๐๗ (๖๔.๗๑)		๙๓๑	๗๖๓ (๘๑.๙๕)	
อื่นๆ	๕	๕ (๑๐๐.๐๐)	๐.๐๗๓ ⁺	๕	๕ (๑๐๐.๐๐)	๐.๑๖๘ ⁺	๕	๕ (๑๐๐.๐๐)	๐.๕๙๒ ⁺
ไม่ใช่อื่นๆ	๙๕๙	๕๔๑ (๕๖.๔๑)		๙๕๕	๖๑๗ (๖๔.๖๑)		๙๔๘	๗๗๖ (๘๑.๘๖)	
รายได้ก่อนได้รับบาดเจ็บ									
< ๑๐,๐๐๐ บาท/เดือน	๔๘๘	๒๗๗ (๕๖.๗๖)	๐.๒๑๓	๔๘๖	๓๑๗ (๖๕.๒๓)	๐.๑๘๙	๔๘๐	๔๐๔ (๘๔.๑๗)	๐.๐๐๘*
๑๐,๐๐๐ บาทขึ้นไป/เดือน	๓๒๓	๑๖๙ (๕๒.๓๒)		๓๒๓	๑๙๖ (๖๐.๖๘)		๓๒๒	๒๔๗ (๗๖.๗๑)	

หมายเหตุ: + วิเคราะห์ด้วย Fisher exact test

จากตารางที่ ๒ พบว่า เพศหญิงกลับไปทำงานได้ใน ๗ วันและ ๓๐ วันมากกว่าเพศชายอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ช่วงอายุ ๒๐ - ๒๙ ปีกลับไปทำงานได้ใน ๓ วันมากที่สุด และช่วงอายุ ๓๐ - ๓๙ ปี กลับไปทำงานได้ใน ๓๐ วันมากที่สุดอย่างมี

นัยสำคัญทางสถิติ และรายได้ที่น้อยกว่า ๑๐,๐๐๐ บาทต่อเดือน กลับไปทำงานได้ใน ๓๐ วันมากกว่าผู้ที่มีรายได้ตั้งแต่ ๑๐,๐๐๐ บาทขึ้นไปต่อเดือนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ตารางที่ ๓ แสดงความสัมพันธ์ลักษณะการเกิดอุบัติเหตุกับการกลับไปทำงานได้ใน ๓ วัน ๗ วันและ ๓๐ วัน

ปัจจัยที่พิจารณา	การกลับเข้าทำงานได้ใน ๓ วัน			การกลับเข้าทำงานได้ใน ๗ วัน			การกลับเข้าทำงานได้ใน ๓๐ วัน		
	จำนวน (คน)	กลับเข้าทำงานได้ n (%)	p-value	จำนวน (คน)	กลับเข้าทำงานได้ n (%)	p-value	จำนวน (คน)	กลับเข้าทำงานได้ n (%)	p-value
ลักษณะการเกิดอุบัติเหตุ									
กระแทก	๓๔๖	๑๖๓ (๔๗.๑๑)	< ๐.๐๐๑*	๓๔๕	๑๙๓ (๕๕.๙๔)	< ๐.๐๐๑*	๓๔๒	๒๘๔ (๘๓.๐๔)	๐.๕๒๐
ไม่ใช่	๖๑๙	๓๘๔ (๖๒.๐๔)		๖๑๖	๔๓๐ (๖๙.๘๑)		๖๑๒	๔๙๘ (๘๑.๓๗)	
บาด แหวง	๒๐๗	๑๕๐ (๗๒.๔๖)	< ๐.๐๐๑*	๒๐๗	๑๖๔ (๗๙.๒๓)	< ๐.๐๐๑*	๒๐๗	๑๘๕ (๘๙.๓๗)	๐.๐๐๒*
ไม่ใช่	๗๕๘	๓๙๗ (๕๒.๓๗)		๗๕๔	๔๕๙ (๖๐.๘๘)		๗๔๗	๕๙๗ (๗๙.๙๒)	
วัตถุเข้าตา	๑๑๓	๙๒ (๘๑.๔๒)	< ๐.๐๐๑*	๑๑๓	๑๐๕ (๙๒.๙๒)	< ๐.๐๐๑*	๑๑๓	๑๑๒ (๙๙.๑๒)	< ๐.๐๐๑*
ไม่ใช่	๘๕๒	๔๕๕ (๕๓.๔๐)		๘๔๘	๕๑๘ (๖๑.๐๘)		๘๔๑	๖๗๐ (๗๙.๖๗)	
ตกจากที่สูง	๙๕	๓๐ (๓๑.๕๘)	< ๐.๐๐๑*	๙๔	๔๐ (๔๒.๕๕)	< ๐.๐๐๑*	๙๑	๕๑ (๕๖.๐๔)	< ๐.๐๐๑*
ไม่ใช่	๘๗๐	๕๑๗ (๕๙.๔๓)		๘๖๗	๕๘๓ (๖๗.๒๔)		๘๖๓	๗๓๑ (๘๔.๗๐)	
หกล้ม	๖๕	๔๓ (๖๖.๑๕)	๐.๑๑๑	๖๕	๔๖ (๗๐.๗๗)	๐.๒๙๙	๖๕	๕๖ (๘๖.๑๕)	๐.๓๖๓
ไม่ใช่	๙๐๐	๕๐๔ (๕๖.๖)		๘๙๖	๕๗๗ (๖๔.๔๐)		๘๘๙	๗๒๖ (๘๑.๖๖)	
จากยานพาหนะ	๕๖	๑๕ (๒๖.๗๙)	< ๐.๐๐๑*	๕๕	๑๕ (๒๗.๒๗)	< ๐.๐๐๑*	๕๕	๒๑ (๓๘.๑๘)	< ๐.๐๐๑*
ไม่ใช่	๙๐๙	๕๓๒ (๕๘.๕๓)		๙๐๖	๖๐๘ (๖๗.๑๑)		๘๙๙	๗๖๑ (๘๔.๖๕)	
อื่นๆ	๘๓	๕๔ (๖๕.๐๖)	๐.๑๐๗	๘๒	๖๐ (๗๓.๑๗)	๐.๐๙๘	๘๑	๗๓ (๙๐.๑๒)	๐.๐๔๖
ไม่ใช่	๘๘๒	๔๙๓ (๕๕.๙๐)		๘๗๙	๕๖๓ (๖๔.๐๕)		๘๗๓	๗๐๙ (๘๑.๒๑)	

ตารางที่ ๓ แสดงความสัมพันธ์ลักษณะการเกิดอุบัติเหตุกับการกลับไปทำงานได้ใน ๓ วัน ๗ วันและ ๓๐ วัน (ต่อ)

ปัจจัยที่พิจารณา	การกลับเข้าทำงานได้ใน ๓ วัน			การกลับเข้าทำงานได้ใน ๗ วัน			การกลับเข้าทำงานได้ใน ๓๐ วัน		
	จำนวน (คน)	กลับเข้าทำงานได้ n (%)	p-value	จำนวน (คน)	กลับเข้าทำงานได้ n (%)	p-value	จำนวน (คน)	กลับเข้าทำงานได้ n (%)	p-value
แผนกที่เข้ารับการรักษา									
ศัลยกรรม	๕๔๕	๔๑๕ (๗๖.๑๕)	< ๐.๐๐๑*	๕๔๒	๔๖๖ (๘๕.๙๘)	< ๐.๐๐๑*	๕๔๑	๕๒๓ (๙๖.๖๗)	< ๐.๐๐๑*
ไม่ใช่	๔๒๐	๓๓๒ (๗๙.๒๙)		๔๑๙	๓๕๗ (๘๕.๒๓)		๔๑๓	๒๕๙ (๖๒.๗๑)	
ศัลยกรรมกระดูก	๒๗๔	๒๖ (๙.๔๙)	< ๐.๐๐๑*	๒๗๓	๓๖ (๑๓.๑๙)	< ๐.๐๐๑*	๒๖๘	๑๒๗ (๔๗.๓๙)	< ๐.๐๐๑*
ไม่ใช่	๖๙๑	๕๒๑ (๗๕.๔๐)		๖๘๘	๕๘๗ (๘๕.๓๒)		๖๘๖	๖๕๕ (๙๕.๔๘)	
จักษุ	๑๒๑	๘๗ (๗๑.๘๓)	< ๐.๐๐๑*	๑๒๑	๑๑๒ (๙๒.๕๖)	< ๐.๐๐๑*	๑๒๑	๑๒๐ (๙๙.๑๗)	< ๐.๐๐๑*
ไม่ใช่	๘๔๔	๔๕๐ (๕๓.๓๒)		๘๔๐	๕๑๑ (๖๐.๘๓)		๘๓๓	๖๖๒ (๗๙.๔๗)	
ศัลยกรรม, ศัลยกรรมกระดูก	๑๕	๐ (๐)	< ๐.๐๐๑*	๑๕	๐ (๐)	< ๐.๐๐๑*	๑๔	๓ (๒๑.๔๓)	< ๐.๐๐๑*
ไม่ใช่	๙๕๐	๕๔๗		๙๔๖	๖๒๓		๙๔๐	๗๗๙	
อื่นๆ	๑๐	๙ (๙๐)	๐.๐๕๐ ⁺	๑๐	๙ (๙๐)	๐.๑๗๙ ⁺	๑๐	๙ (๙๐)	๑.๐๐๐ ⁺
ไม่ใช่	๙๕๕	๕๓๘ (๕๖.๓๔)		๙๕๑	๖๑๔ (๖๔.๕๖)		๙๔๔	๗๗๓ (๘๑.๘๙)	
ตำแหน่งที่ได้รับบาดเจ็บ									
มือและนิ้วมือ	๓๕๒	๑๖๙ (๔๘.๐๑)	< ๐.๐๐๑*	๓๕๑	๑๙๘ (๕๖.๔๑)	< ๐.๐๐๑*	๓๔๙	๒๘๐ (๘๐.๒๓)	๐.๒๘๘
ไม่ใช่	๖๑๓	๓๗๘ (๖๑.๖๖)		๖๑๐	๔๒๕ (๖๙.๖๗)		๖๐๕	๕๐๒ (๘๒.๙๘)	
เท้าและนิ้วเท้า	๑๔๑	๗๘ (๕๕.๓๒)	๐.๗๒๓	๑๔๑	๘๖ (๖๐.๙๙)	๐.๓๐๒	๑๓๙	๑๑๖ (๘๓.๔๕)	๐.๖๒๓
ไม่ใช่	๘๒๔	๔๙๖ (๕๖.๙๒)		๘๒๐	๕๓๗ (๖๕.๔๙)		๘๑๕	๖๖๖ (๘๑.๗๒)	
ตา	๑๒๒	๙๘ (๘๐.๓๓)	< ๐.๐๐๑*	๑๒๒	๑๑๓ (๙๒.๖๒)	< ๐.๐๐๑*	๑๒๒	๑๒๑ (๙๙.๑๘)	< ๐.๐๐๑*
ไม่ใช่	๘๔๓	๔๔๙ (๕๓.๒๖)		๘๓๙	๕๑๐ (๖๐.๗๙)		๘๓๒	๖๖๑ (๗๙.๔๕)	
ขาและสะโพก	๙๒	๔๙ (๕๓.๒๖)	๐.๔๘๖	๙๒	๕๕ (๕๙.๗๘)	๐.๒๘๗	๙๑	๖๔ (๗๐.๓๓)	๐.๐๐๒*
ไม่ใช่	๘๗๓	๔๙๘ (๕๗.๐๔)		๘๖๙	๕๖๘ (๖๕.๓๖)		๘๖๓	๗๑๘ (๘๓.๒๐)	

ตารางที่ ๓ แสดงความสัมพันธ์ลักษณะการเกิดอุบัติเหตุกับการกลับไปทำงานได้ใน ๓ วัน ๗ วันและ ๓๐ วัน (ต่อ)

ปัจจัยที่พิจารณา	การกลับเข้าทำงานได้ใน ๓ วัน			การกลับเข้าทำงานได้ใน ๗ วัน			การกลับเข้าทำงานได้ใน ๓๐ วัน		
	จำนวน (คน)	กลับเข้า ทำงานได้ n (%)	p-value	จำนวน (คน)	กลับเข้า ทำงานได้ n (%)	p-value	จำนวน (คน)	กลับเข้า ทำงานได้ n (%)	p-value
ศีรษะและลำคอ	๗๗	๕๗ (๗๔.๐๓)	< ๐.๐๐๑*	๗๕	๕๙ (๗๘.๖๗)	๐.๐๐๙*	๗๕	๖๘ (๙๐.๖๗)	๐.๐๔๑*
ไม่ใช่	๘๘๘	๔๙๐ (๕๕.๑๘)		๘๘๖	๕๖๔ (๖๓.๖๖)		๘๗๙	๗๑๔ (๘๑.๒๓)	
แขนและไหล่	๗๔	๔๗ (๖๓.๕๑)	๐.๒๑๗	๗๔	๕๔ (๗๒.๙๗)	๐.๑๒๗	๗๔	๖๑ (๘๒.๔๓)	๐.๙๑๔
ไม่ใช่	๘๙๑	๕๐๐ (๕๖.๑๒)		๘๘๗	๕๖๙ (๖๔.๑๕)		๘๘๐	๗๒๑ (๘๑.๙๓)	
หลายตำแหน่ง	๖๔	๒๓ (๓๕.๙๔)	< ๐.๐๐๑*	๖๔	๒๙ (๔๕.๓๑)	๐.๐๐๑*	๖๒	๓๖ (๕๘.๐๖)	< ๐.๐๐๑*
ไม่ใช่	๙๐๑	๕๒๔ (๕๘.๑๖)		๘๙๗	๕๙๔ (๖๖.๒๒)		๘๙๒	๗๔๖ (๘๓.๖๓)	
ลำตัว	๔๓	๒๖ (๖๐.๔๗)	๐.๖๐๙	๔๒	๒๙ (๖๙.๐๕)	๐.๕๕๘	๔๒	๓๖ (๘๕.๗๑)	๐.๕๑๙
ไม่ใช่	๙๒๒	๕๒๑ (๕๖.๕๑)		๙๑๙	๕๙๔ (๖๔.๖๔)		๙๑๒	๗๔๖ (๘๑.๘๐)	
การสูญเสียอวัยวะ									
มี	๔๑	๒ (๔.๘๘)	< ๐.๐๐๑*	๔๑	๔ (๙.๗๖)	< ๐.๐๐๑*	๔๐	๒๓ (๕๗.๕)	< ๐.๐๐๑*
ไม่มี	๙๒๔	๕๔๕ (๕๘.๙๘)		๙๒๐	๖๑๙ (๖๗.๒๘)		๙๑๔	๗๕๙ (๘๓.๐๔)	

หมายเหตุ: + วิเคราะห์ด้วย Fisher exact test

จากตารางที่ ๓ พบว่าลักษณะการเกิดอุบัติเหตุแบบ กระแทก ทับ บวม ซ้ำกลับเข้าทำงานได้ใน ๓ วันและ ๗ วัน น้อยกว่าอุบัติเหตุแบบอื่นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ พนักงานที่ได้รับอุบัติเหตุแบบบาด แหวง ทะลุกลับเข้าทำงานได้ใน ๓ วัน ๗ วันและ ๓๐ วันมากกว่าพนักงานที่ได้รับอุบัติเหตุแบบอื่นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ พนักงานที่ได้รับอุบัติเหตุวัตถุหรือสิ่งของ หรือสารเคมีกระเด็นเข้าตา กลับเข้าทำงานได้ใน ๓ วัน ๗ วัน และ ๓๐ วันมากกว่าพนักงานที่ได้รับอุบัติเหตุแบบอื่นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ พนักงานที่ได้รับอุบัติเหตุตกจากที่สูงกลับเข้าทำงานได้ใน ๓ วัน ๗ วันและ ๓๐ วันน้อยกว่าพนักงานที่ได้รับอุบัติเหตุแบบอื่นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ พนักงานที่ได้รับอุบัติเหตุจากยานพาหนะกลับเข้าทำงานได้ใน ๓ วัน ๗ วัน และ ๓๐ วันน้อยกว่าพนักงานที่ได้รับอุบัติเหตุแบบอื่นอย่างมี

นัยสำคัญทางสถิติ ส่วนแผนกการรักษานั้นพบว่า พนักงานที่เข้ารับการรักษาแผนกศัลยกรรมกลับเข้าทำงานได้ใน ๓ วัน ๗ วัน และ ๓๐ วันมากกว่าพนักงานที่เข้ารับการรักษาแผนกอื่นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ พนักงานที่เข้ารับการรักษาแผนกศัลยกรรมกระดูกกลับเข้าทำงานได้ใน ๓ วัน ๗ วันและ ๓๐ วันน้อยกว่าพนักงานที่เข้ารับการรักษาแผนกอื่นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ พนักงานที่เข้ารับการรักษาทั้งแผนกศัลยกรรมและศัลยกรรมกระดูกกลับเข้าทำงานได้ใน ๓ วัน ๗ วัน และ ๓๐ วันน้อยกว่าพนักงานที่เข้ารับการรักษาแผนกอื่นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนตำแหน่งที่ได้รับบาดเจ็บพบว่า พนักงานที่ได้รับบาดเจ็บที่มือและนิ้วมือกลับเข้าทำงานได้ใน

๓ วัน และ ๗ วันน้อยกว่าพนักงานที่ได้รับบาดเจ็บที่อื่นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ พนักงานที่ได้รับบาดเจ็บที่ตากลับเข้าทำงานได้ใน ๓ วัน ๗ วันและ ๓๐ วันมากกว่าพนักงานที่ได้รับบาดเจ็บที่อื่นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ พนักงานที่ได้รับบาดเจ็บที่ขาและสะโพกกลับเข้าทำงานได้ใน ๓๐ วันน้อยกว่าพนักงานที่ได้รับบาดเจ็บที่อื่นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ พนักงานที่ได้รับบาดเจ็บที่ศีรษะและลำคอกลับเข้าทำงานได้ใน ๓ วัน ๗ วันและ ๓๐ วันมากกว่าพนักงานที่ได้รับบาดเจ็บที่อื่นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ พนักงานที่ได้รับบาดเจ็บหลายตำแหน่งกลับเข้าทำงานได้ใน ๓ วัน ๗ วันและ ๓๐ วันน้อยกว่าพนักงานที่ไม่ได้รับบาดเจ็บหลายตำแหน่งอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนด้านการสูญเสียอวัยวะ พบว่าพนักงานที่มีการสูญเสียอวัยวะกลับเข้าทำงานได้ใน ๓ วัน ๗ วันและ ๓๐ วันน้อยกว่าพนักงานที่ไม่มีการสูญเสียอวัยวะอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

วิจารณ์และสรุปผลการศึกษา

การศึกษานี้เป็นการศึกษาระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลและลักษณะการเกิดอุบัติเหตุกับระยะเวลาที่ใช้ในการกลับเข้าทำงานภายหลังการประสบอันตรายจากการทำงาน จากการศึกษาพบว่าเพศหญิงสามารถกลับเข้าทำงานภายหลังการประสบอันตรายได้มากกว่าเพศชายซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาก่อนหน้านี้^๕ อาจเป็นเพราะการทำงานที่เสี่ยงอันตรายกว่านั้นหัวหน้างานมักจะเลือกให้เพศชายทำ จึงทำให้เพศชายประสบอันตรายที่รุนแรงกว่า หรือแม้ว่าจะประสบอันตรายความรุนแรงเท่ากันงานของเพศชายนั้นก็มักจะต้องใช้กำลังกายมากกว่า จึงทำให้กลับไปทำงานได้น้อยกว่า สำหรับปัจจัยด้านอายุพบว่าอายุสัมพันธ์กับการกลับไปทำงานใน ๓ วันและ ๓๐ วัน โดยพนักงานที่ประสบอันตรายที่อายุน้อยกว่าจะกลับไปทำงานได้เร็วกว่าสอดคล้องกับการศึกษาที่ผ่านมา^{๕, ๑๐} อาจเนื่องมาจากพนักงานที่อายุน้อยกว่าเมื่อได้รับบาดเจ็บจะมีการฟื้นตัวที่เร็วกว่า นอกจากนี้ยังพบว่าพนักงานที่มีรายได้น้อยกว่า ๑๐,๐๐๐ บาทต่อเดือนกลับเข้าทำงานใน ๓๐ วันได้มากกว่าพนักงานที่มีรายได้ตั้งแต่ ๑๐,๐๐๐ บาทขึ้นไปต่อเดือน ซึ่งบางการศึกษาก่อนหน้านี้พบพนักงานรายได้น้อยกลับเข้าทำงานได้มากกว่า^๕ และบางการศึกษาพบพนักงานรายได้สูงกลับเข้าทำงานได้มากกว่า^{๕, ๑๑, ๑๒} อาจเนื่องมาจากวิธีการคำนวณรายได้ที่แตกต่างกันในแต่ละการศึกษาและอาจมีเหตุผลมาจากเมื่อหยุดทำงานเป็นระยะเวลาานานจะทำให้มีปัญหาทางการเงินเกิดขึ้น เป็นปัจจัยกดดันให้พนักงานที่มีรายได้น้อยกลับมาทำงานได้เร็วกว่า

ส่วนปัจจัยด้านลักษณะการเกิดอุบัติเหตุ พบว่าพนักงานที่ประสบอันตรายจากการตกจากที่สูงและอุบัติเหตุจากยานพาหนะจะกลับไปทำงานได้ช้ากว่าการประสบอันตรายอื่นๆ อาจเป็นเพราะการตกจากที่สูงและอุบัติเหตุจากยานพาหนะมักเป็นการบาดเจ็บที่มีความรุนแรงและมีอวัยวะได้รับบาดเจ็บหลายตำแหน่งและอาจมีการสูญเสียอวัยวะจึงทำให้มีการรักษาที่ยาวนาน^{๑๑, ๑๓} พนักงานที่ประสบอันตรายจากการบาด แหวง ทะลุ (Cutting) สามารถกลับไปทำงานภายใน ๓ วัน ๗ วันและ ๓๐ วันได้มากกว่าการประสบอันตรายอื่นๆ เนื่องจากการบาดเจ็บในกลุ่มนี้ส่วนใหญ่เป็นบาดแผลขนาดใหญ่และมีระยะเวลาการรักษาไม่นาน จึงไม่เป็นอุปสรรคต่อการกลับเข้าทำงานภายหลังการบาดเจ็บ นอกจากนี้ยังพบว่าพนักงานที่ประสบอันตรายจากวัตถุหรือสิ่งของหรือสารเคมี กระเด็นเข้าตาสามารถกลับเข้าทำงานภายใน ๓ วัน ๗ วันและ ๓๐ วันได้มากกว่าการบาดเจ็บอื่นๆ เนื่องจากพนักงานที่บาดเจ็บจากสิ่งของกระเด็นเข้าตา มีการรักษาที่ไม่ซับซ้อนและผลการรักษานั้นค่อนข้างดี พนักงานส่วนใหญ่เกิดการฟื้นตัวได้เร็ว จึงทำให้พบอัตราการกลับไปทำงานได้สูงสุด^๕ และการบาดเจ็บที่ตาเพียงข้างเดียวยังสามารถที่จะปิดตาและกลับไปทำงานได้

เมื่อพิจารณาแผนกที่พนักงานเข้ารับการรักษาพบว่าพนักงานที่รับการรักษาแผนกศัลยกรรมและแผนกจักษุมีอัตราการกลับไปทำงานได้ที่สูง ซึ่งสอดคล้องกับลักษณะการบาดเจ็บจากการบาด แหวง ทะลุและจากสิ่งของกระเด็นเข้าตา ส่วนพนักงานที่เข้ารับการรักษาแผนกศัลยกรรมกระดูกจะกลับเข้าทำงานได้ช้า ดังนั้นหากสามารถตรวจประเมินการกลับเข้าทำงานภายหลังการบาดเจ็บ เพื่อปรับเปลี่ยนงานให้เหมาะสมจะช่วยให้พนักงานกลุ่มนี้สามารถกลับไปทำงานได้เร็วขึ้น ส่วนปัจจัยด้านตำแหน่งที่ได้รับบาดเจ็บพบว่า พนักงานที่ได้รับบาดเจ็บที่ตาจะมีอัตราการกลับไปทำงานได้สูงสุด สอดคล้องกับปัจจัยด้านแผนกการรักษาและลักษณะของอุบัติเหตุ พนักงานที่ได้รับบาดเจ็บที่มีมือและนิ้วมือในช่วงแรกจะกลับไปทำงานได้ช้าเพราะการทำงานส่วนใหญ่ต้องใช้มือและนิ้วมือเป็นหลัก เมื่อได้รับบาดเจ็บจึงไม่สามารถกลับไปทำงานได้ ส่วนการบาดเจ็บที่ขาและสะโพกนั้นพนักงานจะกลับไปทำงานได้ช้าเนื่องจากมีอุปสรรคในการเดินทางไปทำงาน อย่างไรก็ตามการประเมินการกลับเข้าทำงานภายหลังจากที่พนักงานเริ่มเดินลงน้ำหนักได้และให้คำแนะนำปรับเปลี่ยนงาน จะช่วยให้พนักงานกลับเข้าทำงานได้เร็วขึ้น

การศึกษาครั้งนี้มีข้อดีคือ ข้อมูลมีความน่าเชื่อถือ เพราะเก็บรวบรวมข้อมูลโดยศูนย์ดูแลผู้ป่วยระบบประกันของโรงพยาบาลนพรัตนราชธานี ซึ่งรวบรวมข้อมูลจากใบกท.๑๖ ของสถานประกอบการและใบรับรองแพทย์ของโรงพยาบาลนพรัตนราชธานี นอกจากนี้การศึกษานี้ยังครอบคลุมหลายปัจจัย ทั้งปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยด้านลักษณะการเกิดอุบัติเหตุ ตำแหน่งที่ได้รับบาดเจ็บ แผนกที่พนักงานเข้ารับการรักษา ทำให้สามารถนำข้อมูลต่างๆ มาใช้ในการปรับปรุงวางแผนการดูแลพนักงานหลังได้รับอุบัติเหตุ เพื่อที่จะช่วยพนักงานให้สามารถกลับเข้าทำงานได้อย่างรวดเร็วและเหมาะสมกับสภาพร่างกาย ส่วนข้อจำกัดของการศึกษานี้คือ ไม่มีการประเมินระดับความรุนแรงของการประสบอันตรายและขาดข้อมูลบางปัจจัย เช่น ข้อมูลอาชีพและลักษณะการทำงาน และข้อมูลทั้งหมดเก็บเฉพาะในโรงพยาบาลนพรัตนราชธานี จึงอาจมีข้อจำกัดในการนำผลลัพธ์ที่ได้ไปประยุกต์ใช้ในสถานที่อื่น

สรุปการศึกษานี้ทำให้เห็นภาพรวมการกลับเข้าทำงานของพนักงานที่ประสบอันตรายจากการทำงานที่มารักษาที่โรงพยาบาลนพรัตนราชธานี เมื่อพิจารณาการกลับเข้าทำงานได้ใน ๓๐ วัน จะอยู่ที่ร้อยละ ๘๐.๕ นอกจากนี้การศึกษานี้ยังชี้ให้เห็นถึงปัจจัยต่างๆ ที่สามารถส่งผลต่อการกลับเข้าทำงานของพนักงาน เพื่อจะได้นำมาใช้เป็นข้อมูลในการดูแลผู้ป่วยและปรับเปลี่ยนงานให้เหมาะสมกับผู้ป่วยมากยิ่งขึ้นในอนาคต

สิ่งที่ควรทำการศึกษาต่อไป คือ ศึกษาลักษณะการบาดเจ็บกับลักษณะการทำงานของพนักงาน เพื่อที่จะได้นำข้อมูลไปใช้ในการวางแผนการกลับเข้าทำงานภายหลังการบาดเจ็บและให้คำแนะนำในการปรับเปลี่ยนลักษณะการทำงานให้เหมาะสมกับลักษณะการบาดเจ็บของพนักงาน เพื่อให้พนักงานสามารถกลับเข้าทำงานได้เร็วมากขึ้น

กิตติกรรมประกาศ

นิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความกรุณาและความช่วยเหลืออย่างสูงยิ่งจากอาจารย์วชร โอนพรัตน์วิบูล และเจ้าหน้าที่ศูนย์ดูแลผู้ป่วยระบบประกันของโรงพยาบาลนพรัตนราชธานี ผู้เขียนขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

เอกสารอ้างอิง

- World Health Organization. Fact sheets. [Internet] 2016 [cited 2016 MAY 1]. Available from: <http://www.who.int/mediacentre/factsheets/fs389/en/>
- World Health Organization. The World Health Report. [Internet] 2016 [cited 2016 MAY 1]. Available from: <http://www.who.int/whr/2002/chapter4/en/index8.html>
- สำนักงานกองทุนเงินทดแทน สำนักงานประกันสังคม กระทรวงแรงงาน. รายงานประจำปี ๒๕๕๘ กองทุนเงินทดแทน.
- Canadian Medical Association. The treating physician's role in helping patients return to work after an illness or injury (update 2013). [Internet] 2018 [cited 2018 FEB 27]. Available from: <http://policybase.cma.ca/dbtw-wpd/Policypdf/PD13-05.pdf>
- ธนิยะ วงศ์วาร, วิวัฒน์ เอกบุญระวิวัฒน์. อัตราการกลับเข้าทำงานของผู้ประสบอันตรายหรือเจ็บป่วยเนื่องจากการทำงาน ในปี พ.ศ. ๒๕๕๖ และปัจจัยที่มีความสัมพันธ์. วารสารสาธารณสุขมหาวิทยาลัยบูรพา. ๒๕๕๘;๑๐(๒): ๙๗-๑๐๘.
- ปิยชาติ สุทธินาค. การบาดเจ็บที่มีมือจากการทำงาน: ความรุนแรง การสูญเสียสมรรถภาพทางกาย การสูญเสียความสามารถในการทำกิจวัตร และการกลับเข้าทำงาน. วารสารวิชาการสาธารณสุข. ๒๕๕๕;๒๑(๒):๒๗๗-๘๖.
- เอกรินทร์ ลักษณะลิขิตกุล, อรพรรณ ชัยมณี. ปัจจัยที่มีผลต่อการกลับเข้าทำงานและอาการทางคลินิกในพนักงานที่มาเข้ารับการตรวจวินิจฉัยโรคจากการทำงาน. ธรรมศาสตร์เวชสาร. ๒๐๑๔;๑๔(๔), ๕๕๑-๖๑.
- พระราชบัญญัติเงินทดแทน พ.ศ. ๒๕๓๗. ราชกิจจานุเบกษา ฉบับกฤษฎีกา เล่มที่ ๑๑๑ ตอนที่ ๒๘ ก. (ลงวันที่ ๓๐ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๓๗)
- He Y, Hu J, Yu IT, Gu W, Liang Y. Determinants of Return to Work After Occupational Injury. J Occup Rehabil 2010; 20(3):378-86

๑๐. Clay FJ, Newstead SV, Watson WL, McClure RJ. Determinants of Return to work following non-life-threatening acute orthopedic trauma: a prospective cohort study. *J Rehabil Med.* 2010; 42(2):162-9
๑๑. Shi Q, Sinden K, MacDermid JC, Walton D, Grewal R. A systematic review of prognostic factors for return to work following work-related traumatic hand injury. *J Hand Ther.* 2014; 27(1):55-62
๑๒. Hu J, Jiang Y, Liang Y, Yu IT, Leng H, He Y. Predictors of return to work and duration of absence following work-related hand injury. *Int J Inj Contr Saf Promot.* 2014;21(3):216-223
๑๓. Hou WH, Chuang HY, Lee ML. A threshold regression model to predict return to work after traumatic limb injury. *Injury.* 2016;47(2):483-9.

Abstract

Return to work in employees with occupational injuries at Nopparat Rajathani hospital

Supakorn Tultrairatana, Aurapan Chaimanee

Occupational and Environmental Medicine Center, Nopparat Rajathanee Hospital, Department of Medical Services, Ministry of Public Health, Thailand.

Introduction: Although return to work issue plays an important role in injured employees, there are limited data on return to work after occupational injury

Method: This cross-sectional descriptive study included 971 occupational injured employees with workmen's compensation claims who attended Nopparat Rajathani hospital between January 2014 and December 2015. Data were analyzed using percentage, mean, standard deviation, chi-square test and Fisher exact test.

Result: Return to work rates at 3, 7 and 30 day post-injury were 57.1 65.3 and 82 respectively. RTW rates were significantly higher in younger employees and low-income employees. However, there were significantly lower RTW rates in injured employees attending the department of orthopaedic surgery. In addition, employees with hand and leg injuries had a significantly lower RTW rate compared with others.

Discussion and conclusion: Lower return to work rates among employees were associated with falling from height, vehicle accident, admitting to the department of orthopaedic surgery, multiple injuries and loss of an organ. Therefore, we should pay attention and place this group under surveillance to promote return to work rates.

Key words: Return to work, Occupational injury